

ELŐTERJESZTÉS

**az Országos Érdekegyeztető Tanács
részére**

**Az Alkotmánybíróság 720/B/2007. határozatával a
Munka Törvénykönyvének az ipari és kereskedelmi ágazatokban
történő végrehajtásáról szóló 1/1990. (VII.21.) IKM. rend. 4.§-a és melléklete
2008. június 30. napjával való megsemmisítése tárgyában, illetve
az alkotmányos szabályozás kialakításának kezdeményezése érdekében**

TARTALMI ÖSSZEFOGLALÓ

2008. február 28-án az Alkotmánybíróság 720/B/2007. számon hozott határozatával 2008. június 30-ai hatállyal megsemmisítette a Munka Törvénykönyvének az ipari és kereskedelmi ágazatokban történő végrehajtásáról szóló 1/1990. (VIII.21.) IKM. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4.§-át és annak mellékletét, amely kimondja, hogy a mellékletben felsorolt munkakörökben a heti munkaidő 36 óra.

A Rendelet hatálya alá tartozó munkavállalók száma az iparban közel 20.000 fő, így az egészségvédelmük érdekében a munkaidő-korlátozó jogszabály újraszabályozása feltétlenül indokolt. Az újraszabályozásnak ki kell terjednie az új vegyi anyagokra is, amelyeknek esetleges negatív hatása még nem ismert, vagy nem eléggé feltárt (pl. glikolszármazékok). Meg kell vizsgálni, hogy az új jogszabály személyi hatálya mennyiben terjesztendő ki nemcsak a gyártó, hanem a vegyi anyagokat felhasználó iparágakban foglalkoztatott munkavállalók esetében, úgy mint mezőgazdaság, építő-, textil- és autóipar.

A Rendelet mellékletében foglalt munkakörökben végzett munka az átlagosnál kockázatosabb, a munkavállalók egészségre ártalmas körülmények között végzik munkájukat. A társadalom az ilyen munkavégzést már az idézett jogszabály megszületése előtt is preferálta azzal, hogy a munkavégzésre fordítandó időt egészségvédelmi célból csökkentette. Az eredeti szabályozás, amely a 1967-es Munka Törvénykönyvében szerepelt, előírta, hogy a heti általános 44-48 óra helyett az ilyen munkakörökben a munkaidő heti 36 óra. A munkaidőnek a 80-as években történő fokozatos csökkentése az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók munkaidejét tovább nem csökkentette már, holott a kockázatokra való tekintettel tehette volna.

A Rendelet célja is az volt, hogy a mellékletében felsorolt munkakörök esetében a létező veszélyeket csökkentse, és tette ezt, amikor egyéb jogszabályok e tárgykörben még nem léteztek, illetve a későbbiekben, amikor már született jogszabály az egészségre ártalmas munkák veszélyeinek csökkentésére vonatkozóan (pl. munkavédelmi törvény, kémiai biztonságról szóló törvény, stb.), de ezek nem nyújtanak megfelelő védelmet az ilyen típusú munkát végzők részére az általánosság talaján mozgó szabályozásukkal.

Az Alkotmánybíróság a Rendeletet nem is annak tartalma miatt, hanem annak jogforrási rendszerben való elhelyezkedése miatt nyilvánította alkotmányellenesnek, kimondva „a delegált jogalkotás alkotmányossági követelményeinek meg nem felelő, felhatalmazást nélkülöző szabályozás ellentétes” a jogállamiság és a jogbiztonság Alkotmány által védett követelményével. Az Alkotmánybíróság döntésében arra hivatkozik, hogy az 1992. július 1-jén hatályba lépett új Munka Törvénykönyve ad ugyan felhatalmazást arra, hogy törvény, vagy törvényi felhatalmazás alapján egyéb jogszabály és kollektív szerződés meghatározhat a teljes munkaidőnél rövidebb munkaidőt, de az alacsonyabb jogszabályban való szabályozásra adott felhatalmazásnak konkrétan kell lenni, mind a felhatalmazás jogosultja, mind pedig a szabályozási tárgykör és annak korlátai tekintetében.

Az Alkotmánybíróság a rendeletet 2008. június 30-ai hatállyal semmisíti meg, nem túl hosszú időt adva a jogalkotóknak arra, hogy az alkotmányos szabályoknak megfelelő jogszabályt alakítsanak ki. A fentieknek minden tekintetben megfelelő jogszabály megalkotását az idő rövidsége nem teszi nem lehetővé, de az általunk javasolt számos alternatívával kialakítható az a helyzet, amely a későbbiekben a munkavállalók egészségügyi ártalmakkal való kapcsolatát úgy határozza meg, hogy az mindkét fél számára kielégítő legyen.

A JELENLEG HATÁLYOS SZABÁLYOZÁS ELEMEI

1. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. tv. 70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.
2. A munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 89/391/EGK irányelv, amely az átfogó megelőzés érdekében a munkaszervezés módosítását írja elő.
3. A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 98/24/EK irányelv, amely kimondja, hogy a munkáltató köteles az expozíció időtartamát és intenzitását a lehető legkisebb mértékre csökkenteni.
4. A munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv, amely konkrétan kimondja, hogy az expozíciónak kitettség idejét minimálisra kell csökkenteni.
5. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. tv.
 - 117/B.§ (2) bek. Munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása az (1) bekezdésben foglalnál rövidebb teljes munkaidőt is előírhat.
 - 117/B. § (5) bek. Egészségi ártalom vagy veszély kizárása érdekében jogszabály, illetve kollektív szerződés meghatározhatja a munkaidőn belül az adott tevékenységre fordítható leghosszabb időtartamot. Ezen túlmenően egyéb korlátozás is előírható.
 - 119.§ (5) bek. A jogszabályban meghatározott egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállaló napi munkaideje az éjszakai munkavégzés során a 8 órát nem haladhatja meg.
 - 120.§ (4) bek. Ha az egészségügyi ártalom vagy veszély kizárása érdekében jogszabály vagy kollektív szerződés meghatározza a munkaidő belül az adott tevékenységre fordítható idő leghosszabb mértékét, a munkavállaló egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetén sem tölthet az előírtnál hosszabb időt a korlátozás hatálya alá tartozó feladatok ellátásával.
 - 127.§ (2) bek. A rendkívüli munka elrendelése nem veszélyeztetheti a munkavállaló testi épségét, egészségét, illetőleg nem jelenthet személyi, családi és egyéb körülményeire tekintettel aránytalan terhet.
 - 208.§ (1) bek. E törvény rendelkezései nem érintik a hatálybalépése előtt kiadott jogszabály munkaidőre vonatkozó rendelkezését, ha az heti negyven óránál rövidebb törvényes munkaidőt állapít meg.
6. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv.
 - 44.§ (3) bek. Munkát csak olyan munkakörülmények között és időtartamban lehet végezni, hogy az a munkavállaló egészségét, testi épségét ne károsítsa. Az egészségkárosodás kockázatát növelő időtartamban történő munkavégzés (rendkívüli munkavégzés, túlmunka stb.) esetén a külön jogszabály előírásai szerint kell eljárni.
 - 88.§ (4) bek. Felhatalmazást kap a foglalkozáspolitikáért felelős miniszter, hogy az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben határozza meg: *dm*) az egyes

egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók expozíciós idejének korlátozásának részletes szabályait.

7. A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XX.V. tv. 20.§ (3) bek.: (3) A veszélyes anyaggal, illetve a veszélyes készítménnyel kapcsolatos tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy a tevékenység az azt végzők és más személyek egészségét ne veszélyeztesse, a környezet károsodását, illetve szennyezését ne idézze elő, illetőleg annak kockázatát ne növelje meg.
8. A munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.)EüM-SzCsM. rend. 6.§. A munkáltató köteles *a)* a munkahelyen előforduló veszélyes anyagok által okozott kockázatokat megszüntetni, *b)* amennyiben ez nem lehetséges, a kockázatokat az egészséget nem károsító vagy eltűrhető szintre csökkenteni *bf)* az expozíció intenzitásának és időtartamának a lehető legkisebb mértékűre történő csökkentésével.
9. A Munka Törvénykönyvének az ipari és kereskedelmi ágazatokban történő végrehajtásáról szóló 1/1990. (VIII.21.) IKM. rend. (még 2008. június 30-ig hatályban)
10. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 55.§-a: A munka jellegétől függően a miniszter meghatározhatja a teljes munkaidőből kötelezően a munkahelyen töltendő időtartamát, továbbá az ezen időtartam alatti munkavégzés egyes sajátos szabályait.
11. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. egészségügyi ágazatban történő alkalmazásáról szóló 233/2000. (XII.23.) Korm. rend: 7. § (1) A teljes napi munkaidőből hat órát kell a munkahelyen töltenie
 - a)* a munkahelyén legalább napi 3 órán át sugárártalomnak kitett közalkalmazottnak,
 - b)* szakorvosi rendelőintézetben a szakrendelést ellátó orvosnak, a fogászati alap- és szakellátás orvosának, az iskolaorvosnak, a vizsgázott fogásznak, továbbá a munkaképesség csökkenését véleményező bizottságok első- és másodfokú bizottsági orvosának,
 - c)* bőr- és nemibeteg-, onkológiai, tüdőgyógyászati, pszichiátriai, addiktológiai gondozóban foglalkoztatott orvosnak,
 - d)* a csecsemőosztály kondicionált részlegében gyermekápolói munkakörben foglalkoztatottnak,
 - e)* a gyógytornásznak, gyógymasszörnek, ha kizárólag munkakörének megfelelő feladatot végez,
 - f)* a betegek, ápoltak oktatását, foglalkoztatását nem órarend szerint végző közalkalmazottnak.

(2) A teljes napi munkaidőből - a munkáltató rendelkezése szerint - legalább 6 órát kell a munkahelyen töltenie annak a közalkalmazottnak, aki teljes munkaidejében

 - a)* testnedvek, szövetek vételét és vizsgálatát végzi;
 - b)* műtőben dolgozik;
 - c)* citosztatikus és biológiaiilag aktív, valamint rákkeltő (etilén-oxid, formalin, azbeszt) anyagokkal dolgozik;
 - d)* endoszkópos vizsgálatokat végez, vagy a vizsgálat elvégzésében közreműködik;
 - e)* boncolást végez, vagy a boncolásban közreműködik;
 - f)* gyógyszerkészítési laboratóriumában dolgozik.
12. A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. tv. 287. § (2) bek. b) pontja: Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a törvény hatálybalépését követő 3 hónapon belül rendeletben szabályozza: *b)* a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú tagjainak beosztási kategóriákba történő részletes besorolását és a szolgálati beosztásokban rendszeresített, illetve elérhető rendfokozatokat, továbbá a speciális, a fokozott igénybevétellel és veszéllyel járó, valamint az egészségkárosítás veszélyének kitett beosztások körét, az azokhoz kapcsolódó részletes szabályokat, a katonai nemzetbiztonsági szolgálatoknál betölthető beosztásokat, az azokhoz tartozó besorolási kategóriákat és az azokban elérhető legmagasabb rendfokozatokat;

13. A fokozottan veszélyes, valamint az egészségkárosító beosztások köréről, az azokhoz kapcsolódó részletes, valamint a csökkentett napi szolgálati időre vonatkozó szabályokról szóló 30/2004. (XII.6.) HM. rend. 14.§-a: 14. § Az egészségi veszélynek kitett beosztásokban (munkakörökben) szolgálatot teljesítők közül a melléklet 1/b) és 2/a) pontjaiban felsorolt egészségkárosító kockázati tényezők között tevékenykedők - a fokozottan veszélyes munkakörben foglalkoztatottak - csak csökkentett szolgálatteljesítési (munka-) időben foglalkoztathatók, amelynek időtartama legfeljebb napi 6 óra.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

A Rendelet végleges megsemmisítése az a helyzetet fogja teremteni, hogy az ipar területén az egészségre ártalmas munkát végzők hathatós védelem nélkül maradnak, ez látható egyrészt az előző fejezetben felsorolt jogszabályok szabályozási tárgykörének korlátozott voltából, másrészt az e tárgyban megnyilvánuló jogalkotói mulasztásból. A belső jogharmonizáció követelménye is azt kívánja, hogy a közalkalmazottakhoz, és a honvédség személyi állományához hasonlóan az ipar területén is korlátozzák az egészségkárosító kockázatok között végzendő munka időtartamát. Ezért elengedhetetlenül szükséges a Rendeletet vagy a felhatalmazó szabályozást az alkotmányos szabályoknak megfelelően módosítani, melyre az alábbi megoldási alternatívákat kínáljuk:

1. A Munka Törvénykönyvének munkaidőre vonatkozó szabályai közé egy az egyben beemelve a Rendelet 4. §-a és a melléklete. Ez a megoldás felelne meg legjobban a Munka Törvénykönyve kódex jellegének.
2. A Munka Törvénykönyvének 117/B. § (2) bek-ének olyan értelmű módosítása, amely megfelel a felhatalmazás jogosultjának, szabályozási tárgykörének és korlátainak konkrét meghatározottsága követelményének. Ennek megfelelően az egészségre ártalmas munkakörök, és e munkakörökben alkalmazandó munkaidő-mérték meghatározása az alábbiak szerint alakulhatna:
 - 2.1 Hatályában fennmarad a Rendelet változatlan formában;
 - 2.2 A felhatalmazás alapján megalkotandó egy új kormányrendelet vagy egy új egészségügyi és munkaügyi miniszteri együttes rendelet, ezeknek a hatálybalépéséig, de legkésőbb 2010. december 31-ig a Rendelet hatályának meghosszabbítása változatlan formában. Az új jogszabály megszületésének határidejét célszerű a kordedvezményre jogosító munkakörök meghatározására létrehozandó OÉT bizottság tevékenységéhez kötni a szabályozási tárgykör hasonlósága miatt.
3. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. 88. § (4) bek. dm) pontjában kapott felhatalmazás alapján a foglalkozáspolitikáért felelős miniszter az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók expozíciós idejét rendeletben korlátozza. A jogszabály tervezett szövege jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Hozzáfűzendő még, hogy a fenti tárgykörben újonnan megalkotandó jogszabály hatálybalépéséig a Rendelet hatálya feltétlenül meghosszabbítandó, mivel 2008. július 1-jével a munkáltatók azonnal bevezetik - vélhetőleg a munkabérek érintetlenül hagyása mellett - a 40 órás munkahetet a Rendelet mellékletében felsorolt munkakörökben, és a későbbiekben visszaállítandó 36 órás munkahét zavarokhoz fog vezetni. Az új jogszabályban azonban minél szélesebb kört bevonva, az

OÉT keretén belül, a gazdaságban alkalmazott új technológiák szempontjából felülvizsgálandóak és kiegészítendőek a Rendelet mellékletében felsorolt munkakörök.

TERVEZET!

**...../2008. (...)SzCsM-EüMrendelet
az egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók
expoziációs idejének korlátozásáról**

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. 88.§-a, (4) bek-e dm) pontjában kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel e törvényben, valamint a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. tv. 117/B.§-ában, továbbá a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM rendeletben foglaltakra az egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók védelmében a következőket rendeljük el:

1.§

A rendelet célja

- (1) Szervezett munkavégzés keretében bármely tevékenység csak olyan körülmények között és időtartamban folytatható, hogy az a munkát végző személy egészségét, testi épségét ne károsítsa.
- (2) Ha a munkavállaló veszélyes munkakörben dolgozik, vagy munkahelyén, illetve munkavégzésének helyén e rendelet mellékletében meghatározott egészségkárosító kockázati tényezők vannak jelen, munkaszervezési intézkedéssel is korlátozni kell az expoziációban folyamatosan vagy megszakításokkal eltölthető napi összes időtartamot, továbbá az egymást követő munkanapok számát úgy, hogy a munkavégzés a munkavállaló egészségét ne károsítsa.
- (3) Ha olyan egyéni védőeszköz használatára van szükség, amely huzamos ideig történő alkalmazása a munkavállaló egészségét, illetve a munkavégzés biztonságát veszélyezteti, csökkenteni kell az e körülmények közötti munkavégzésre fordított időt.
- (4) Az egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka esetében rendkívüli munka nem rendelhető el.
- (5) Az egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka esetében jelen rendelet 4. §-ában előírt korlátozott munkaidő teljes munkaidőnek számít. Amennyiben a munkavállaló egészségkárosító kockázatok között végzi a munkáját, személyi alapbére nem lehet kevesebb, mint a hasonló munkakörben, de e kockázatok nélkül foglalkoztatott munkavállalóké.
- (6) Egészségkárosító kockázatok között a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. tv. 72. § (3) bek-ében meghatározott fiatal munkavállaló nem foglalkoztatható.

2.§

A rendelet hatálya

- (1) A rendelet hatálya kiterjed minden szervezett munkavégzésre, függetlenül attól, hogy az milyen szervezeti vagy tulajdoni formában történik.
- (2) E rendelet szabályait a külföldön végzett munka kockázatbecslési eljárása során is alkalmazni kell.

3.§ Értelmező rendelkezések

E rendelet alkalmazásában:

- (1) *veszélyes*: az a létesítmény, munkaeszköz (berendezés, gép, készülék, szerszám), munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve;
- (2) *kockázat*: a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása;
- (3) *kockázatértékelés*: a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. 54. §-ának (2) bekezdése szerinti tevékenység;
- (4) *egészségkárosító kockázati tényező*: minden olyan anyag vagy készítmény, körülmény, amely az emberi szervezetre gyakorolt (fizikai, kémiai, biológia, stb.) hatása révén veszélyforrást képviselhet. Az egészségkárosító kockázati tényezők, és azok megengedett átlagos koncentrációjának, megengedett csúcskoncentrációjának és maximális koncentrációjának mértékét a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. EüM-SzCsM. együttes rendelet 1 sz. melléklete tartalmazza.
- (5) *veszélyes munkakör*: e rendelet mellékletében felsorolt egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka, amennyiben a munkavállalót ilyen munkakörben vagy munkaterületen munkaidejének legalább 50%-ában foglalkoztatják, illetve az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés csak egyéni védőeszköz használatával valósítható meg, és amelynek viselése egyidejűleg fokozott megterhelést jelent;
- (6) *expozíció*: a munkahelyen jelen lévő egészségkárosító hatásnak való kitettség, amely a munkavállalót egyéni védőeszköz nélkül éri;
- (7) *expozíciós idő*: az egészségkárosító hatásnak kitett munkakörben eltöltött órákban, napokban, hetekben kifejezett időtartam;

4.§ A egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott munkavállalók munkaideje

A. változat

A rendelet mellékletében felsorolt munkakörökben és egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka esetében a munkavállaló munkaideje heti 36 óra.

B. változat

- (1) A rendelet mellékletében foglalt munkakörökben és egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka esetében a munkavállaló munkaideje heti 36 óra.
- (2) Kollektív szerződéssel a felek kéthetes munkaidőkeret alkalmazását írhatják elő azzal, hogy ilyen munkakörökben a munkaidő napi 8 óránál hosszabb nem lehet. A munkaidőkeret végén keletkező szabadnapot a munkáltató köteles a munkaidőkeret végén kiadni a munkavállalónak. Erre a szabadnapra a munkavállalót átlagkeresete illeti meg.

C. változat

A rendelet mellékletében felsorolt munkakörökben és egészségkárosító kockázati tényezők között végzett munka esetében a munkavállaló napi munkaideje 6 óra

E rendelet 2008. július 1-jén lép hatályba.

Melléklet a/2008. (....) SzCsM-Eüim. rendelethez

Veszélyes munkakörök és egészségkárosító kockázati tényezők

A) Kohócsarnokban:

- Kohász (csoportvezetője is),
- Csapoló, vezetőcsapoló, csapolásvezető (csoportvezető is),
- Egalizáló kemence kezelő, egalizáló csoportvezető,
- Tüskehúzó (csoportvezetője is), tüskeverő,
- Tüsketisztító, tüskekarbantartó,
- Masszázó (csoportvezetője is), keretegyengítő,
- Kádépítő (csoportvezetője is),
- Kontaktustisztító (csoportvezetője is),
- Csatlakozó felrakó,
- Anódkezelő (csoportvezetője is), anódköpenyező, anóddenőr,
- Raffináló kemence kezelő (csoportvezetője is),
- Kemencefelújító (csoportvezetője is),
- Csapoló edény és cső karbantartó,
- Sínszerelő, szigeteléskarbantartó,
- Millivoltmérő,
- Nyersanyagszállító (timföld, massa, kryolit, alumíniumfluorid),
- Csarnoki darus (csoportvezetője is), darukarbantartó lakatos,
- Targoncás, villamostargoncás,
- Elektrolízis kád lakatos, kohó üzemplakatos,
- Karbantartó lakatos (csoportvezetője is),
- Karbantartó hegesztő,
- Villanyszerelő (csoportvezetője is),
- Kohócsarnoki műszerész,
- Kohócsarnoki segédmunkás, szerszámkarbantartó,
- Salakszállító, aknatisztító,

- Gázharangszerelő,
- Gázelszívóvezeték tisztító,
- Fémolvasztó, plombaöntő,
- Csarnokvezető (művezetővel bezáróan).

B) Műkorund és kádkő gyártásban:

- Olvasztár,
- Formázó, bontó,
- Malom és őrlőmű kezelő,
- Durvatoró, kádkő kikészítő,
- Üzemi karbantartó.

C) Szilikát és hőátalom területén a homokfúvó, a homokformázott öntvényt tisztító, köszörülő, öntvénytisztítók (öntvénytisztító szemcseszóró, acélszemcsés befúvó), tisztító műhelyi dolgozók.

D) Kokszolóműkemence dolgozói.

E) Brikettgyártásban a bitumen porlasztó, malexőr és préselő, bitumen lefejtő, brikett berakó.

F) Ásványőrlő üzemekben az ásványőrlő, a molnár, zsákos és a karbantartó molnár.

G) A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál a föld alatti produktív (termelő) munkahelyeken, külszínen pedig az ércdúsítás technológiai folyamatához közvetlenül kapcsolódó, ionizációs sugárzásnak kitett munkakörökben. A radioaktív sugárátalomnak kitett munkahelyeken a 17/1979. (XII. 1.) MüM rendelet 24. §-a szerint.

H) Ólom- és vegyi ártalomnak kitett munkakörökben:

- Üvegipari savballon fúvó,
- Savazó (gyapjúsavazó is),
- Cirokkénező, kénezett cirok válogató,
- Gázmérőbontó, javító,
- Darsingyártó,
- Nibrénnel dolgozók,
- Trigépkezelő,
- Tetraklóretán és a mindenkor azonos légtérben triklóretán gyártásban foglalkoztatott tetragenerátor, tetrakompresszor, trigenerátor kezelő, tridesztilláló, tetrafejtő,
- Triklóretilénnel zsírtalanító, savas oldószeres zsírtalanító,
- Kénsav és származékai (óleum, klórszulfonsav, DB szulfonsav) gyártásban dolgozók,
- A klóralkáli elektrolízis teljes folyamatában dolgozók,
- Halogénezett szénhidrogénekkal és szerves kén vegyületekkel (merkaptánok stb.) dolgozók,
- Szerves nitrogénvegyületekkel dolgozók (nitrovegyületek, anilinszármazékok, difenildiizocianát, diazo ecetsavetilészter stb.),
- Sztírol gyártásban dolgozók,
- Gyógyszer, növényvédőszer, vegyi anyag (nyers, alap-, hatóanyag) és intermedier gyártásban, raktározásban, formulázásban, kiszerelésben résztvevő dolgozók, oldószer regenerálók,

- Aromás szénhidrogénekkal (benzol, toluol, xilol stb.), illetve ezeket tartalmazó anyagokkal (lakkgyártás stb.) dolgozók,
- Robbanóanyaggyártók, kiszerelek és feldolgozók,
- Veszélyes vegyi anyagot, hulladékot, illetve ezekkel szennyezett anyagot, eszközt szállító, rakodó és megsemmisítő dolgozók,
- Szuperfoszfát, valamint a foszforsavtriplifoszfát előállításával, kiszereelésével dolgozók,
- Ólomfesték előállításával, ólom pigmenttel és kromáttal dolgozók,
- A fotokémiai terméket gyártó, kiszerelek dolgozók,
- A biokémiai ipar területén dolgozók,
- A felsorolt munkaterületeken dolgozó karbantartók, s az azokkal összefüggő kutatófejlesztő munkát végzők, továbbá az anyagvizsgáló laboratóriumban dolgozók.

I) Az azbeszt feldolgozó, a tűöntő.

J) Nyomdaiparban a mélynyomó, a betűöntő, a linószedő, a monóöntő, a lapöntő, a tömöntő, a kemigráfusmarató (cinkográfus).

K) Műgyanta, lakk- és festékgyártásban, feldolgozásban, kiszereelésben dolgozók, karbantartók.

Az A) és B) csoportban felsorolt munkakörökben dolgozók csoportvezetője és művezetője (ahol ez nincs feltüntetve) a kollektív szerződés szabályai szerint sorolható e melléklet hatálya alá.